

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvailkaa mahdolliset muutostarpeet.

En

Mahdolliset muutostarpeet.

Visio on sinänsä hyvä ja jatkaa jo vallalla ollutta kulttuuripoliittista linjaa, muutosta vähän kun huomioidaan nykytilannetta. Ehdotukset ovat keskenään eri tasoisia. Selonteko se ei huomioi museopoliittista ohjelmaa riittävästi osana kulttuuripoliittista selontekoa. Vuoteen 2030

ulottuvan museopoliittisen ohjelman visio on, että Suomessa on vuonna 2030 Euroopan ajankohtaisimmat museot ja innostuneimmat asiakkaat. Museoalalla tehdään pitkäjänteisesti pitkävaikutteista työtä, jolla on vankka pohja lainsäädännössä. Museopoliittinen ohjelman tulisi kulkea käsikädessä kulttuuripoliittisen selonteon kanssa.

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

En, tavoitteet eivät vastaa omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvailkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

1. Kulttuurin määritelmää voisi vielä tarkentaa selonteossa, vaikka se on jo määritelty hyvin laajasti. Kiitän siitä, että kulttuuriperintö on mainittu määritelmässä.

2. Kulttuurin tekijöitä toimii hyvin erilaisissa työsuhteissa ja epätyypillisissä työsuhteissa. Olisi tärkeää huomioida palkkatyö museoissa, sillä siellä tehtävä työ vaatii erityisosaamista, verkottumista ja pitkiä opiskeluaikoja. Työ on matalapalkkaista ja vaikuttaa jo nyt alan houkuttelevuuteen. Museoiden verotustavat voisi yhtenäistää, laki antaa nyt mahdollisuuden monenlaisiin tulkintoihin.

Museoiden valtionosuudet ovat merkittävä osa museoiden rahoitusta ja se vaikuttaa suoraan museoiden kehitykseen.

3. Tavoitteena se, että kulttuuri on jokaisen oikeus kannatettava. Museot ovat aktiivisia ja pitkäjänteisesti toimivia instituutiota, kulttuurin tuottajia, jotka tuottavat näitä jokamiehen oikeuksia ja se tulisi näkyä selkeästi. Museoiden toiminta liittyy moniin politiikan aloihin ja elinvoimaisuuteen. Olisi myös tärkeää huomioida digitaalisten palveluiden näkökulma toimenpiteissä, erityisesti rahoituksen osalta. Esimerkiksi miten pienet museot voisivat hyötyä digitaalisesta kulttuuriperintöön liittyvästä yhteistyöstä?

4. Kansainvälisen vaikuttavuuden tavoitteista puuttuu kulttuurimatkailu. Museot ja kulttuuriperintö ovat tärkeimpiä syitä kulttuurimatkailulle Suomessa ja

Skandinaviassa. Vapaa-ajan matkailijoista 40 prosenttia matkustaa Suomeen nähdäkseen ja kokeakseen kulttuuria. Kulttuurimatkailu on osa Suomen

matkailustrategiaa ja myös laajemmin maabrändityötä sekä kulttuurivientiä.

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin yksi (1) haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan kaikki peräkkäin. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

Yhteistyön ja osallisuuden voima [4. mahdollisesta pienillekin toimijoille TKI-hankkeissa mukana oleminen. Samalla tulee varmistaa, että osaaminen jää instituutioon, eikä siirry TKI-osaajien mukana toisiin hankkeisiin.]

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisena selonteon toimeenpanossa?

Suomen kello- ja korumuseo tallentaa alan kulttuuriperintöä, joka on nimetty kultasepäntöön osalta kansalliseen aineettoman perinnön luetteloon ja kansainvälisesti kellosepäntöön osalta. Esittelemme alaa vaihtuvien näyttelyin tuomalla esille kello- ja korualan merkityksiä. Tuotamme ohjeisohjelmassa lapsista ikäihmisille sisältöjä. Tarjoamme työtä, palveluita ja elämyksiä. Haluamme kasvaa, kehittyä ja kansainvälistyä. Tuemme työllämme mm. identiteettiä, osallisuutta ja hyvinvointia.

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Ikäihmiset tarvitsevat omia kulttuuripalveluita. Heitä ei ole mainittu lasten tavoin selonteossa.

Museoiden toiminta on kulttuurihyvinvointityötä. Hyvinvointivaikutuksia voisi tuoda vielä vahvemmin esille selonteossa ja toimenpiteissä.

Luonnos kulttuuripoliittiseksi selonteoksi ei tunnista museoiden elinkeinopoliittista merkitystä. Museot ja kulttuuriperintöala puuttuvat sivulla 16 esitetystä Luovien alojen liikevaihtoluvut - kaaviosta. Museot ja kulttuuriperintöala eivät ole osa tapahtuma-alaa. Kaavio on lähtökohdiltaan puutteellinen, eikä se sellaisenaan anna totuudenmukaista kuvaa luovista aloista. Sekä kulttuurimatkailun tunnuslukuja että tietoja museoiden elinkeinovaikutuksista olisi hyvä mainita myös sivulla 14–15. Mukaan poimitut festivaali- ja av-alan tunnusluvut antavat ainoana konkreettisina esimerkkeinä turhan

kapean kuvan.

Museot ovat ottamassa roolia aktivisteina, jotka herättävät muutokseen ja toimintaan. Toivon, että museoiden aktiivinen toimijuus

kulttuuriperinnön kysymyksissä tulisi esiin myös selonteossa. Samalla toivon, että huomioidaan lakisääteinen tulevaisuusnäkökulma museoiden työssä.

.Museot ovat tärkeitä henkisen kriisinkestävyyden toimijoita, jotka huolehtivat aineellisesta ja aineettomasta kulttuuriperinnöstä, arkeologisesta ja rakennetusta kulttuuriympäristöstä sekä kulttuuriperinnön saavutettavuudesta. Tämä työ vahvistaa identiteettien rakentumista ja kokemusta osallisuudesta, mikä osaltaan edistää yhteiskunnallista vakautta ja demokratiaa.

Museot ovat merkittäviä elinvoimaisuuden tuottajia alueellaan. Vaasan yliopiston Museoiden taloudellinen vaikuttavuus -

tutkimuksessa museoiden todettiin synnyttävän alueilleen lisäkysynnän, joka oli viisinkertainen museoiden saamaan julkiseen tukeen nähden. Museokävijät käyttävät mm. ravintola-, majoitus- ja liikennepalveluja sekä vähittäiskauppojen palveluja, minkä lisäksi kunta hyötyy museomatkailusta verotuloina. Museokäyntien määrät ovat Suomessa olleet historiallisen korkeita. Viime vuonna käyntejä tehtiin yli 8,7 miljoonaa kaikissa suomalaissamuseoissa.

Yhdyn monin paikoin Museoliiton näkemyksiin museoalan merkityksestä. Tuore kulttuurimatkailun vaikuttavuus selvitys osoittaa, että kulttuurin perässä matkustaa noin 40 prosenttia vapaa-ajan matkailijoista Suomessa.

Pullinen Essi
Kello- ja korumuseosäitiö sr